

PROPOSTES D'ACTUACIONS PER A LA MILLORA DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT DE LES PERSONES TREBALLADORES

RESUM DE LES SESSIONS PARTICIPATIVES AMB PERSONES
EXPERTES

JULIOL DE 2023

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	2
ESQUEMA DE LA REFLEXIÓ ESTRATÈGICA.....	3
METES I OBJECTIUS A ABORDAR	4
ACCIONS PER AVANÇAR CAP A LES METES I OBJECTIUS PROPOSATS	6
ANNEX: RELACIÓ ENTRE ELS OBJECTIUS PROPOSATS I LES ACCIONS PLANTEJADES	8
BIBLIOGRAFIA	9

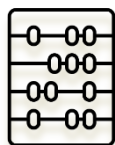

INTRODUCCIÓ

La Societat Catalana de Salut Laboral i l'Agència de Salut Pública de Catalunya del Departament de Salut de la Generalitat han organitzat, conjuntament, una reflexió estratègica sobre prioritats de millora pel que fa a la vigilància de la salut de les persones treballadores. La idea d'aquesta reflexió ha estat identificar reptes i actuacions clau que puguin contribuir a millorar aquest àmbit de la medicina del treball. Concretament, s'han realitzat dues sessions participatives en les quals s'ha convidat, a títol personal, un conjunt de persones representatives, totes elles amb un gran coneixement de la realitat dels diferents aspectes en l'aplicació de la vigilància de la salut, dels diferents àmbits implicats com són els de les administracions sanitària i laboral, les societats científiques, el dels agents socials, el dels serveis de prevenció de riscos laborals i l'àmbit jurídic de la prevenció de riscos laborals.

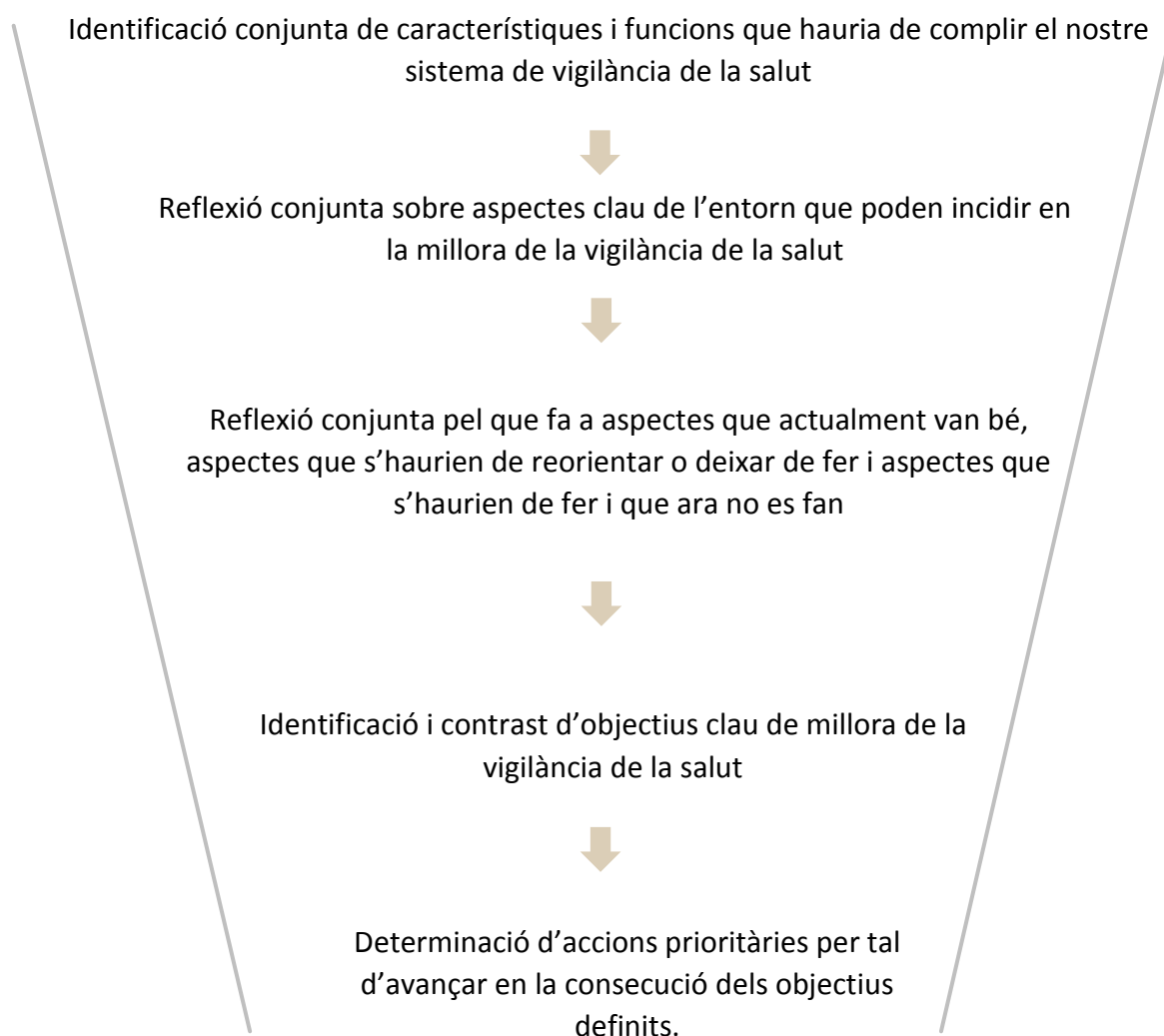
Les persones participants en la reflexió estratègica han estat:

Nom i cognom	
1.	Elisabeth Purtí
2.	Maria Cruz Rodríguez
3.	Rafel Panadès
4.	Laura Ramírez
5.	Carolina Holgado
6.	Marta Diéguez
7.	César Sánchez
8.	Carles Pérez
9.	Paco Lari
10.	Jaume de Montserrat
11.	Nuria Fortún
12.	Andreu Sánchez
13.	Teresa Laviñeta
14.	Marta Espinós
15.	Belen Serrano
16.	Roser Martí
17.	Guillermo García
18.	Ester Romeu

ESQUEMA DE LA REFLEXIÓ ESTRATÈGICA

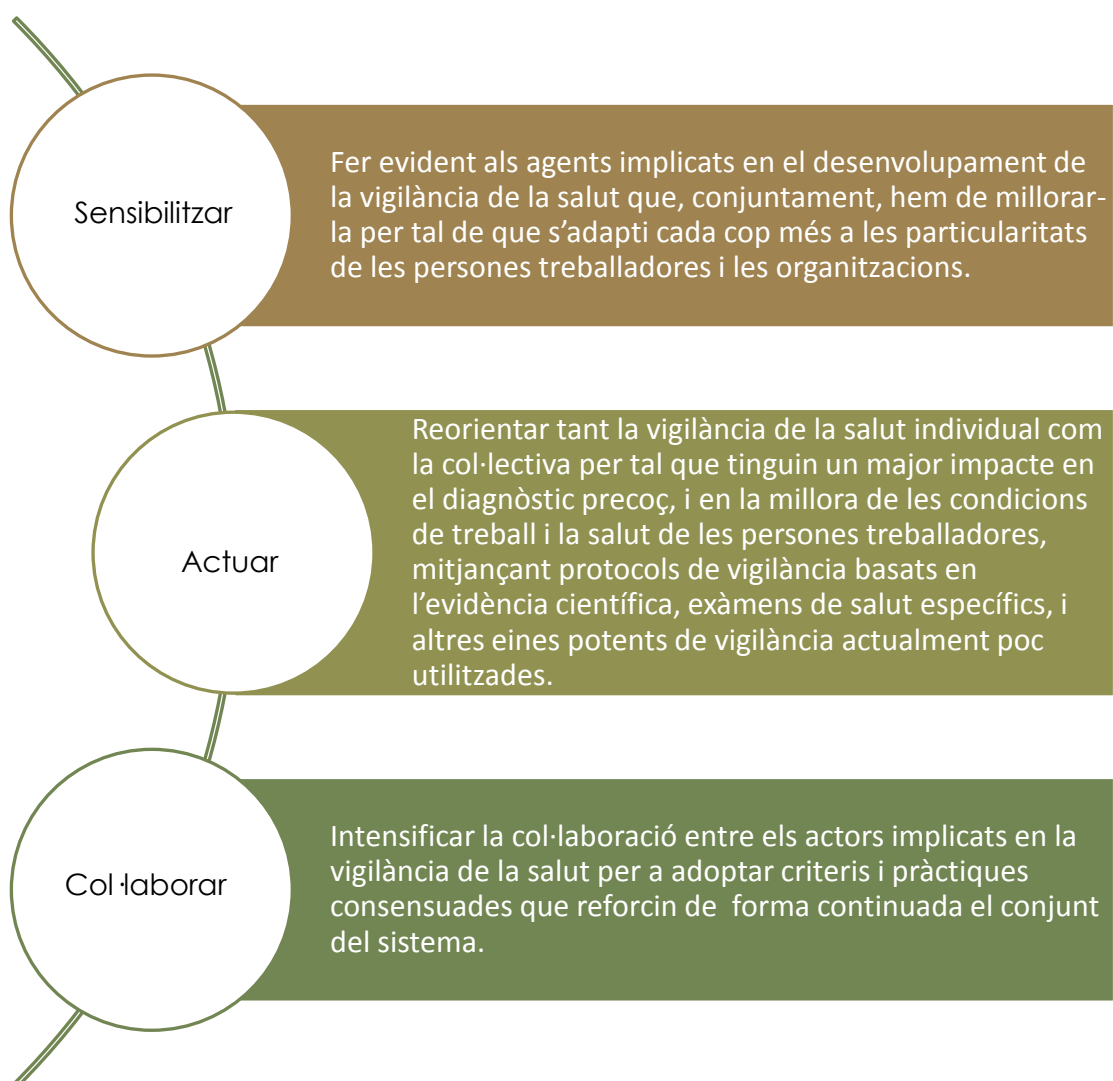
L'esquema de la reflexió estratègica al llarg de les dues sessions ha estat el següent:

METES I OBJECTIUS A ABORDAR

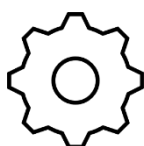
TRES METES com a horitzó i marc de la reflexió estratègica:

10 OBJECTIUS *per avançar cap a les metes:*

ÀMBIT	OBJECTIU PLANTEJAT
Sensibilització	1. Difondre la necessitat de millorar la vigilància de la salut aconseguint el compromís de tots els agents implicats (com empreses, treballadors, agents socials, administració i serveis de prevenció...) i fer actuacions en aquest sentit.
Pràctica de la vigilància de la salut	2. Millorar la planificació de la vigilància de la salut sobre la base d'una adequada avaluació de riscos, afavorint les visites dels professionals sanitaris als llocs de treball i revisant el contingut, periodicitat, obligatorietat i especificitat de la vigilància de la salut, incorporant aspectes com treballadors especialment sensibles, perspectiva de gènere, envelliment... 3. Buscar mecanismes per assegurar al màxim la independència professional i la no discriminació dels treballadors. 4. Evitar els exàmens de salut inespecífics, així com consensuar criteris per emetre les conclusions en relació amb les recomanacions preventives o sobre l'aptitud dels treballadors, per tal d'aconseguir una major eficàcia preventiva. 5. Millorar l'accessibilitat de les persones treballadores als serveis de prevenció i revisar com millorar el diagnòstic precoç i derivació de les sospites de malalties professionals i/o relacionades amb el treball al sistema assistencial que correspongui. 6. Fer una revisió de les funcions i activitats dels professionals del servei sanitari i de la coordinació amb la resta de disciplines del servei de prevenció.
Dades i sistemes d'informació	7. Millorar la vigilància col·lectiva de la salut, impulsant una sistemàtica de recollida i anàlisi de dades de salut dels treballadors en relació amb les condicions de treball per realitzar les tasques preventives de manera més eficient. 8. Identificar les tecnologies disponibles per a possibilitar i fer més eficient i eficaç una nova pràctica de la vigilància de la salut en les diferents etapes d'avaluació de riscos, aplicació de protocols de vigilància, exàmens de salut, etc..

Investigació i transferència	9. Impulsar la investigació en vigilància de la salut en aspectes com la causalitat (laboral o comuna), la voluntarietat/obligatorietat, especificitat i eficiència diagnòstica de les eines de vigilància de la salut...
Col·laboració i treball conjunt i en xarxa	10. Adaptar els mecanismes de control, avaluació de la qualitat i inspeccions sanitàries i laborals a la nova pràctica de la vigilància de la salut i fomentar la col·laboració i corresponsabilització dels agents implicats

ACCIONS PER AVANÇAR CAP A LES METES I OBJECTIUS PROPOSATS

Sensibilització

1. Elaboració de documentació amb els resultats dels treballs d'aquestes dues sessions i la seva difusió.
2. Redacció i difusió d'un document de principis consensuat per tots els agents per tal de sensibilitzar a la societat sobre la importància d'un nou enfocament de la vigilància de la salut.
3. Impuls de campanyes de conscienciació i sensibilització a tota la ciutadania sobre la importància del compliment de la normativa de vigilància de la salut, la rellevància de la vigilància col·lectiva i com han de ser els exàmens de salut per assegurar que tinguin utilitat preventiva en salut laboral.
4. Difusió entre empreses i persones treballadores de les diferents possibilitats i instruments per realitzar la vigilància de la salut actualment infrautilitzats. Desenvolupament d'una campanya dirigida a empreses i treballadors sobre els recursos de vigilància de la salut.

Pràctica de la vigilància: protocols, contingut dels exàmens de salut, resultats i conclusions dels exàmens de salut, funcions dels professionals.

5. Posada en marxa de grups que treballin en la realització/actualització de protocols de vigilància individual de la salut, guies de consens sobre aspectes clau de la vigilància de la salut i de la normativa de referència (obligatorietat/voluntarietat, aptitud, periodicitat..) i criteris de millora de la vigilància de la salut.
6. Elaboració d'una guia sobre la vigilància de la salut col·lectiva i revisió d'eines disponibles per a la recollida i tractament de les dades.
7. Revisió de les funcions dels professionals de medicina i infermeria del treball del servei sanitari del SPRL i valorar la incorporació de nous perfils sanitaris especialitzats per augmentar l'eficiència de la vigilància de la salut.

Dades i sistemes d'informació

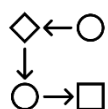
8. Creació d'un sistema de vigilància de salut laboral de la població treballadora per a la recopilació, anàlisi i difusió d'informació.
9. Establiment d'un conjunt mínim bàsic de dades i d'estàndards per a la conservació i transmissió d'aquestes dades entre els diferents agents implicats.
10. Formació a professionals de la medicina i infermeria del treball sobre sistemes i plataformes per a la recollida de dades i anàlisi de la informació.

Col·laboració i treball conjunt i en xarxa

11. Creació d'espais per compartir bones pràctiques.
12. Elaboració i implementació de criteris i procediments d'actuació conjunts entre les administracions competents en la vigilància i el control de la pràctica de la vigilància de la salut per part dels SPRL.
13. Creació d'una sèrie d'instruments que donin resposta als principals dubtes i conflictes sobre la vigilància de la salut.

Investigació i transferència

14. Promoció de la investigació en salut laboral i transferència a la pràctica en matèria de vigilància de la salut.
15. Cerca d'estudis amb rigor acadèmic sobre les millors pràctiques internacionals en la vigilància de la salut per tal de contextualitzar la situació de Catalunya.

ANNEX: RELACIÓ ENTRE ELS OBJECTIUS PROPOSATS I LES ACCIONS PLANTEJADES

ACCIONS		OBJECTIUS									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		1. Difusió de la necessitat de millora	2. Planificació i continguts de la vigilància	3. Independència professional i no discriminació treballadors	4. Eficàcia i especificitat exàmens de salut i millora de les conclusions i recomanacions	5. Millorar accessibilitat persones treballadores al SPRL, diagnòstic precoç i derivacions	6. Revisió funcions i activitats dels professionals sanitaris	7. Vigilància col·lectiva i dades	8. Aprofitament tecnologies	9. Recerca en vigilància	10. Mecanismes de col·laboració, control i avaluació
1	Elaboració d'una publicació amb els resultats dels treballs d'aquestes dues sessions i la seva difusió. (1)	x									
2	Redacció i difusió d'un document de principis consensuat per tots els agents per tal de sensibilitzar a la societat sobre la importància d'un nou enfocament de la vigilància de la salut. (1)	x									
3	Impuls de campanyes de conscienciació i sensibilització a tota la ciutadania sobre la importància del compliment de la normativa de vigilància de la salut, la rellevància de la vigilància col·lectiva i les característiques dels reconeixements (com han de ser aquests reconeixements per assegurar que tinguin utilitat preventiva en Salut laboral). (1, 3, 5)	x		x		x					
4	Difusió entre empreses i persones treballadores de les diferents possibilitats i instruments per realitzar la vigilància de la salut actualment infrautilitzats. Desenvolupament d'una campanya dirigida a empreses i treballadors sobre els recursos de vigilància de la salut. (1, 3, 5)	x		x		x					
5	Posada en marxa de grups que treballin en la realització/actualització de protocols de vigilància individual de la salut, guies de consens sobre aspectes clau de la vigilància de la salut i de la normativa de referència (obligatorietat/voluntarietat, aptitud, periodicitat...) i criteris de millora de la vigilància de la salut. (10, 2, 4, 5, 6, 7)		x		x	x	x	x			X
6	Elaboració d'una guia sobre la vigilància de la salut col·lectiva i revisió d'eines disponibles per a la recollida i tractament de les dades. (7)							x			
7	Revisió de les funcions dels professionals de medicina i infermeria del treball del servei sanitari del SPRL i valorar la incorporació de nous perfils sanitaris especialitzats per augmentar l'eficiència de la vigilància de la salut. (6)						x				
8	Creació d'un sistema de vigilància de salut laboral de la població treballadora per a la recopilació, anàlisi i difusió d'informació. (7, 8)							x	x		
9	Establiment d'un conjunt mínim bàsic de dades i d'estàndards per a la conservació i transmissió d'aquestes dades entre els diferents agents implicats. (7, 8)							x	x		
10	Formació a professionals de la medicina i infermeria del treball sobre sistemes i plataformes per a la recollida de dades i anàlisi de la informació. (6, 7, 8)						x	x	x		
11	Creació d'espais per compartir bones pràctiques. (1, 2, 9)	x	x							x	
12	Elaboració i implementació de criteris i procediments d'actuació conjunts entre les administracions competents en la vigilància i el control de la pràctica de la vigilància de la salut per part dels SPRL. (10, 4, 5)				x	x					x
13	Creació d'un servei d'atenció a dubtes sobre la vigilància de la salut que a més pugui tenir una funció de mediació. (3, 5)			x		x					
14	Promoció de la col·laboració en investigació en Salut Laboral i transferència a la pràctica en matèria de vigilància de la salut. (9)									x	
15	Cerca d'estudis amb rigor acadèmic sobre les millors pràctiques internacionals en la vigilància de la salut per tal de contextualitzar la situació de Catalunya. (9, 1, 2)	x	x							x	

BIBLIOGRAFIA

La vigilancia de la salud en la normativa de prevención de riesgos laborales. Mª Dolores Solé Gómez, Montserrat Solórzano Fàbrega, Tomás Piqué Ardanuy. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. 2012.

Consideracions sobre la vigilància de la salut dels treballadors i treballadores. Generalitat de Catalunya. Departament d'Empresa i Ocupació. Consell de Relacions Laborals de Catalunya. 2013.

Qualitat i adequació tècnica a la normativa dels exàmens de vigilància de la salut de la població treballadora en relació amb la seva finalitat preventiva. Maria Cruz Rodríguez-Jareño, Emilia Molinero, Jaume de Montserrat, Antoni Vallès, Marta Aymerich. Arch Prev Riesgos Labor 2016.

És possible millorar la utilitat preventiva de la vigilància de la salut dels treballadors en l'actual marc normatiu? Mari Cruz Rodríguez Jareño, Jaume de Montserrat i Nonó. Arch Prev Riesgos Labor. 2017.

La Secció de Medicina del Treball de la Unió Europea de Metges Especialistes (UEMS). El cas de Bèlgica. Mari Cruz Rodríguez Jareño. Arch Prev Riesgos Labor 2018.

Vigilancia de la salud para la prevención de riesgos laborales. Guía Básica y general de orientación. Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social. 2019.

La vigilancia de la salud en España: ¿necesidades de mejora? María Jesús Terradillos García. Arch Prev Riesgos Labor. 2020.